30.1.2023

Asia: VNS 15/2022 vp Valtioneuvoston selonteko kansallisesta ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmasta vuoteen 2030 Hyvinvointia ja turvallisuutta muuttuvassa ilmastossa

Pyydettynä lausuntonaan kansalliseen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaan 2030 Sahateollisuus ry toteaa:

Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 tunnistaa hyvin riskejä, joita ilmastonmuutos tuottaa suomalaiselle luonnolle ja luonnonvarojen käytölle. Suunnitelma on kuitenkin vahvasti painottunut julkisen sektorin toimintaan. Jatkossa suunnitelmaa päivitettäessä elinkeinoelämän rooli sekä julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö tulisi tunnistaa nykyistä vahvemmin. Ilmastonmuutos aiheuttaa yritystoiminnalle monenlaisia riskejä, joihin tulee varautua paitsi julkisen sektorin, mutta myös yksityisten toimijoiden taholta.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksia arvioitaessa ennakointia on tärkeää tehdä läheisessä yhteistyössä teollisuuden kanssa, jotta asiaa pystyään käsittelemään tasapainoisesti. Ilmasto- ja ympäristövaikutusten lisäksi myös toimintaympäristöön ja sitä kautta kilpailukykyyn liittyvät näkökulmat on huomioitava. Erityisen huolellinen tulee olla vaikutusten arvioinnissa teollisuuden toimintaympäristön näkökulmasta.

Liikenne- ja viestintäinfrastruktuuri

Suunnitelmassa tunnistetaan, että suomalaisen teollisuuden sopeutuminen ilmastonmuutokseen edellyttää tavara- ja raaka-ainekuljetusten sujuvuuden turvaamista myös ilmastonmuutoksen myötä muuttuvissa olosuhteissa. Logistiikan sujuvuus on myös huoltovarmuuskysymys, ja tämä tulisi tunnistaa suunnitelmassa.

Varsinaiset tieverkon kunnon parantamiseen tähtäävät toimenpiteet jäävät suunnitelmassa vähäisiksi. Tehokas keino tieverkon kunnostamiseen on rahoituksen varmistaminen. Alempiasteisen tieverkon kunnossapitoon ja infrastruktuurin parantamiseen tuleekin jatkossa osoittaa riittävät määrärahat. Uusien, upottaville maille soveltuvien korjuu- ja kuljetusteknologioiden kehittämiseen ja käyttöönottoon tulee myös kiinnittää huomiota.

Metsätalous

Suunnitelmaluonnos tunnistaa varttuneiden kuusikoiden alttiuden tuuli- ja lumituhoille sekä hyönteisten sekä juurikäävän aiheuttamille tuhoille. On tärkeää, että metsien tuhojen kestävyyttä vahvistetaan ja metsien terveyteen ja kasvuun kiinnitetään huomiota esimerkiksi jalostetun taimiaineksen käytöllä, korjuuvaurioiden välttämisellä sekä metsien sekapuustoisuutta vahvistamalla. Talousmetsien luonnonhoito on tärkeä keino metsien monimuotoisuuden vahvistamiseen. Suunnitelmassa on hyvin nostettu esiin Kansallisessa metsästrategiassa linjatut toimet.

Metsien osalta yksi keskeinen tulevaisuuden kysymys on kasvatettavien puulajien valinta. Muuttuva ilmasto edellyttää muutoksia puulajisuhteisiin. Tämän muutoksen hallitsemiseksi tarvitaan tutkimusta sekä yhteistä visiota siitä, millainen puulajijakauma sopeutuu parhaiten muuttuvaan ilmastoon, tuottaa kriittisiä ekosysteemipalveluja sekä vastaa teollisuuden tulevaisuuden raaka-ainetarpeisiin.

Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuuden osalta on tunnistettu monia riskejä, joita ilmastonmuutos tuo tullessaan. Suunnitelmassa jää vähälle huomiolle se, että Suomen lajisto tulee joka tapauksessa muuttumaan muuttuvan ilmaston myötä. Lajimäärän kasvu ja monipuolistuminen tulisi huomioida nykyistä vahvemmin ja tunnistaa myös sen mahdolliset positiiviset vaikutukset. Sopeutumisessa tulee huolehtia nykyisen lajiston elinolosuhteista, mutta myös tehdä strategisesti tilaa tulokaslajistolle.

Luonnon monimuotoisuuden mittaristosta puuttuu keskeinen metsäluonnon tilaa kuvaava mittari, eli valtakunnan metsien inventoinnin tulokset. Tämä tulisi lisätä mittaristoon. Lisäksi mittaristo kuvaa pääosin nykyisten lajien ja luontotyyppien tilaa. Muutosta kuvaavia mittareita ja tutkimusta tulisi kehittää ,jotta tietopohjamme muuttuvasta luonnosta olisi mahdollisimman kattava.

Helsingissä 30.1.2023

Anniina Kostilainen
Sahateollisuus ry